

važnost za avstrijske Slovence, in v prvi vrsti seveda za Čehe.

Poljaki v Berolinu. Poljska društva v Berolinu se vedno množijo. Sedaj je v Berolinu 35 poljskih društev, 10 poljskih društev pa je v berolinski okolici.

Zastrupljenje krvi po črnih nogavicah. Neki dunajski list javlja, da je v Gruberau-u pri Kaltenleutgebenu 15-letna hči nekega gospodarja vmrla v malo urah na naslednjih zastrupljenja krvi, dogodivšega se vsled nošnje črnih nogavic.

Grozno samoubojstvo. Iz Podgorača na Hrvaškem pišejo «Edinosti»: V tukajšnji opekarni je bil uslužben tudi 16-letni Ivan Vidakovič. Na videz jako veselemu delavcu je motila veselje le okolnost, da je od borbena zaslužka svojega moral vzdrževati tudi siromašno mater, da si je imel še dva druga brata. V tem smislu je dobival od doma obupnih pisem. Kolikor je mogel, je tudi pošiljal siromašni materi, da-si sam niti poštene srajce ni imel več na sebi. Zadnje dni je bilo videti na nesrečniku neko raztresenost in melanholijo. Niti jesti ni hotel, da-si je pridno delal. V nedeljo dne 14. t. m. je v neki podgoraški gostilni spil 1. decl. žganja. Povrnivši se v opekarno se je izogibal vsaki družbi, a sukal se je vedno okolo ogromne zažgane peči. Iz odprtine je švigal plamen, tako, da ne bi se človek približal niti na deset korakov. Mladi mož pa se je približal vratom, odmaknil vrata od pleha in zgodilo se je grozno: pritisnivši roki na prsi, vrgel se je skozi odprtino v peč tako, da so mu samo noge ostale zunaj. Naravno, da sta silni plamen in ogenj storila, da je nekemu delavcu, ki je slučajno prišel blizu kakih 10 minut pozneje, bilo izveliči iz peči, ne človeka, ampak pečeno meso. V takem stanju je našla kadaver sodna komisija.

Svoja otroka zastupil. Iz Kesztelja na Ogrskem javljajo o tem-le groznem dogodku: Tukašnji ugledni trgovec z drvi Teodor Laskai je zastupil dvoje svojih otrok: 9 letno hčerko in enajstletnega dečka, davši jima sadja, v katerem je bilo arzenika. Zastrupljenje z arzenikom so določili še le po pogrebu. V to svrhu so morali izkopati obe trupli. Govorilo se je, da se je udovec Laskai hotel v drugič oženiti in v ta namen se je na tak grozen način rešil obeh otrok iz prvega zakona. Laskaia so zaprli in bo moral pred sodiščem odgovarjati za svoj grozni čin.

Smrt Krügerjeve soproge. Iz Pretorije javljajo, da je soproga predsednika trnsvaalske republike, Krügerja, umrla dne 20. t. m. vsled vnetja pljuče in po tridnevni bolezn. Pokojnici je bilo 67 let.

Gad v železniškem vozu. Mej vožnjo na dunajski mestni železnici med Hütteldorfom in Dunajem se je začetkom tekočega tedna dogodil razburljiv prizor. Neki gospod je zapazil, da se pod cevjo parne kurjave v vozu III. razreda nekaj giblje. Skoro se je priplazil izpod cevi dolg — gad. Žensk in otrok se je polastil napopisen strah, gospod je pa pomolil gadu palico, katere se je gad hitro oprijel. Gospod odpre vrata železniškega voza, pripre gada med vrati ter mu tako konča življenje, potovalce pa reši strahu.

Prst božji. Iz Gjura na Ogrskem javljajo, da se je te dni dogodil tam nenavaden slučaj. Neka krasna, elegantna, a nepoznana dama hotela je izvršiti samoubojstvo ter se je v ta namen vrgla na železnične tračnice tisti čas, ko je prihajal brzovlak. Strojvodja je zapazil, da na tiru leži človeško truplo, ali bilo je že prekasno. Vlak je drdral dalje in strojvodja je bil globoko prepričan, da se je dogodila velika nesreča. Na obče čudo pa se ni oni dami ničesar dogodilo — ostala je živa in zdrava; le obleka se jej je nekaj potrgala. Nepoznana damo so spremili v vlak in jo odpravili v Bruck.

Društvene zadeve.

Dravska dolina dne 4. avg. v Lehen! Ustanovno zborovanje ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Sv. Lovrenc in okolico obeta biti jako krasno. Za zabavo gostov je vestno poskrbljeno. Torej v nedeljo v Lehen.

Družba sv. Cirila in Metoda ima dne 8. avg. v Mariboru v Narodnem domu glavno skupščino, na kar danes zopetno opozarjamo.

Za dijaško kuhinjo je nabral g. nadučitelj F. Majcen na Lehnu 11 K med odrotnimi rodoljubi. Hvala vsem!

Bralno društvo pri Sv. Križu na Murškem polju preloži nameravano veselico na nedoločen čas.

Gledališka predstava v Št. Jederti. «Lurško pastirico» bodo igrali v nedeljo dne 11. avgusta popoldan ob 4. uri pri Sv. Jederti nad Laškim. H krasni predstavi se vabijo vljudno vsi okoličani.

K „Podpornemu društvu organistov s sedežem v Celju“ pristopili so ti-le ustanovni in podporni udje: Ustanovni: Društveni pokrovitelj, presvetli gospod dr. Mihael Napotnik, knezoškof lavantinski, doktor bogoslovja itd. v Mariboru 50 K, veleč. gospod Mihael Arko, dekan v Idriji 50 K, velečastiti gospod Mihael Sajč, župnik v Štaugi 25 K. Podporni: Veleč. g. Janez Gnjezda, profesor v Ljubljani 20 K, vč. g. Janez Rozman, kanonik v Ljubljani 10 K, vč. g. Matevž Jereb, župnik v Št. Janžu 4 K, vč. g. M. Poč, župnik v Komendi 4 K, vč. g. Gothard Rott, župnik v Stari cerkvi 4 K, vč. g. Anton Rančigaj, vikar v Celju 5 K, vč. g. Alojzij Kokelj, kaplan pri Sv. Juriju ob Taboru 3 K, vč. g. Ivan Zupan, kurat v Št. Petru na Krasu 5 K. — Vsem gori imenovanim č. gg. se za njihovo podporo najtopleje zahvaljujemo ter želimo: «Bog plačaj!» Naj bi ti zgledi pridobili društvu še mnogo prijateljev, ki bi bili pripravljene žrtvovati primeren znesek v društvene namene. Imena rednih udov (organistov), ki so zlasti zadnji čas jeli številne pristopati ne moremo priobčiti, ker bi poročilo naraslo. Odbor.

Kmetijsko in bralno društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah ima v nedeljo, dne 4. avg. t. l. po večernicah okoli 4. ure popoldne v gostilni g. M. Steinerja v Gotovljah svoj XXIV. občni zbor. Med navadnimi točkami vsporeda je tudi govor o živinoreji deželnega potovalnega učitelja g. Martin Jelovška. Zborovanje bode kratkočasil moški zbor domačih pevcev. Priredi se tudi za zabavo saljiva tombola. Društveni odbor že danes kliče vsem društvenikom — na veselo svidenje! gostom pa srčno — dobro došli!

Bralno društvo pri Sv. Antonu v Slov. gor. priredi veselico po večernicah v soli v nedeljo, t. j. 4. avg. 1901 s petjem in gledališko igro «Sovraštvo med bratoma». Prosta zabava pri g. Alt-u. Obilne udeležbe pričakuje odbor.

Zveza slovenskih kolesarjev je nadaljevala svoje delo prejšnjih let napravila letos 13 novih pomočnih postaj in sicer štiri na Goriškem, osem na Kranjskem in eno na Spodnje Štajerskem. (Mozirje hotel Tribuč.)

Gospodarske stvari.

Delavniki v letu v različnih deželah. Najmanj dni v letu delajo prebivalci Indije, namreč 267 dni, za temi prebivalci Kanade 270 dni. Nadalje delajo: Na Skotskem 275, v Angliji 278, na Portugalskem 283, na Ruskem Poljskem 288, na Španskem 290, v Avstriji in v Baltskih provincijah 295, na Laškem 298, na Bavarskem, v Belgiji, Braziliji in na Luksenburskem 300, na Saksoskem, v Franciji, na Finskem, v Švici, na Danskem in Norveškem 202, na Švedskem 304, v Prusiji in na Irskem 305, v

Zedinjenih državah 306, na Holandskem 308, na Ogrskem 312 dni v letu.

Kako zatirati trtni pikec. Iz Kosijske knjige: Vinogradniki! Čuvajte vinsko trto! katero zopet toplo priporočamo, navajamo kot vzgled izvrstne vsebine naslednji članek.

Žalibog, da nimamo do sedaj proti pikcu še nobenega sredstva, katero bi mogli z mirno vestjo kot uspešno priporočati, tako kakor n. pr. bakreno-apneno zmes proti peronosperi in žveplo proti grozdnim plesnobi.

Umivanje, oziroma mazanje rozg z raztopino železnega vitrijola ter žveplene kisline, katero sredstvo so rabili proti navedeni bolezni mnogi premožnejši vinogradniki, se ni povsod tako obneslo, da bi mogli navedeni snovi brez pomisleka priporočati kot popolnoma zanesljiva pripomočka zoper črni palež.

Železni vitrijol in žveplena kislina sta namreč zelo ostri ali jedkvi in uničita, ako se pomažejo z njima takoj po rezi vsi iz zemlje moleči trtni deli, vse zimske trose.

Rabi se železni vitrijol sam ali pa v zvezi z angleško žvepleno kislino.

Prav dobro zdravilo proti pikcu dobiš tako-le:

V leseni posodi pripravi raztopino zelene galice ali železnega vitrijola in sicer raztopi v posebnem žakliču 10 kg zelene galice v 100 litrov vode. Ko si vitrijol raztopil, prilij raztopini 10 kg ali 6 litrov angleške žveplene kisline. Toda kislino je treba vlit v raztopino in ne narobe, to je, ne vlivati vode na žvepleno kislino, da te ne oškropi in ne opeče. Kislino vlivaj počasi iz steklenice v posodo in v njej mešaj z leseno palico neprenehoma.

Ako rabimo samo železni vitrijol, priporočajo veččaki, da raztopimo v 100 litrov vode 40 kg železnega vitrijola. Rabi se pa lahko tudi samo žveplena kislina in sicer se je vlije 10 litrov (to je blizu 17 kg) na 100 litrov vode. Tu še povdarjam znova, da se voda ne sme nikoli vlit v žvepleno kislino, marveč kislina v vodo, sicer se lahko nevarno poškoduješ. Med dolivanjem treba je vedno skrbno mešati.

Z jedno na tu popisani način pripravljeno zmesjo se pomažejo s posebnimi čopiči takoj po rezi vse rozge, sploh vsi deli, ki mole iz zemlje. Ker je tekočina, kakor že omenjeno, zelo ostra, treba biti delavcu previdnemu, da si ne ožge obleke ali pa telesa. To delo stane z delavci vred za jeden oral približno 8—10 kron.

Da se trtni pikec ne bo pojavljal ali kazal tako močno, naj vinogradnik ne gnoji nikoli s svežim hlevskim gnojem, marveč raje z močno razkrojenim ali pa s kompostom.

V vinogradu se naj opušča tudi vsako delo, dokler je rosa in dokler se niso na listju popolnoma posušile dežne kaplje. Oboblede dele, zlasti zelene mladike in listje, je treba med letom izrezati, spraviti iz vinograda in pometati v ogenj. Pri novih nasadih naj se ne sadi pregosto in naj se v onih krajih, kjer trtni pikec močno nastopa — če le mogoče — ne jemljó one trte, ki so tej bolezni posebno podvržene. Vrste, ki po pikcu posebno trpe, so: šipon, muškatelec, in še nekatere druge.

Zoperstavljajo se močno tej bolezni: vse vrste burgundca, rdeči traminec, zeleni silvanec i. dr.

Hennebergova svila, pristna le tedaj, ako se naroči naravnost v moji tovarni, za bluze in cele obleke, črna, bela in barvana meter za 65 kr. do 14 glđ. 65 kr. Zasebnikom poštine in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pisemska poština v Švico je podvojena.

G. Henneberg, tovarna za svilo (c. kr. dvorni zalagatelj.) **Zürich**, 37 17—4

Loterijske številke.

Linc 27. julija 1901. 85, 30, 1, 31, 84
Trst » » » 8, 68, 81, 47, 48